

Fieldmanager of the Year 2020 Jaap Verhagen van de gemeente Zutphen:
'Sinds we doorzaaien met de Vredo DDS-doorzaaimachine, komt het 4turf-
mengsel zelfs extra vroeg op!'

Slootweg (AH Vrij): 'Het gras kiemde geweldig in de droge zomer van 2019, ook met brak beregeningswater'

4turf-grasmengsels presteren goed in de praktijk

De klimaatverandering en daarmee de steeds vaker voorkomende drogere periodes in Nederland hebben grote invloed op de sportvelden. Het gevolg is verdroging, die in kustgebieden ook nog eens gepaard gaat met verzilting of het gebruik van brak beregeningswater. In 2012 bracht DLF mengsels met 4turf op de markt; begin 2019 volgde 4salt. Hoe staat het met het gebruik van deze mengsels op basis van het sterke tetraploïde Engels raaigras? Dit vakblad spreekt enkele gebruikers.

Auteur: Karlijn Santi Raats

Grasgroei in zilte omgeving

Traas en Ovaa Sport BV gebruikt sinds vier jaar graszaadmengsels met tetraploïde Engels raaigras, oftewel 4turf. Het bedrijf kampt in Zeeland met een beregeningprobleem. Zo kan er vaak geen zilt water gebruikt worden om te beregenen en is het een te kostbare aanpak om te zoeken naar water op de betreffende locatie te krijgen. Maarten Goeree, uitvoerder/projectleider bij Traas en Ovaa Sport: 'Wij kunnen de slang niet even in de sloot laten rollen en water geven. In de meeste gevallen moeten we het water met tankwagens aanvoeren van 40 km verderop, bijvoorbeeld uit het Scheldt-Rijnkanaal, vlak bij Bergen op Zoom.' Traas en Ovaa Sport doet het onderhoud van een 30 hectare groot vliegveld voor sportvliegtuigen, vliegveld Midden Zeeland, dat tegen recreatiegebied het Veerse Meer aan ligt. Goeree vertelt: 'Het meer is ontzettend zout. Het vliegveld ligt in de voormalige uiterwaarden van het Veerse

Meer, die in de jaren vijftig en zestig zijn verkaveld. Daar doen we sinds 2016 het onderhoud. Er was ooit sprake van dat de start- en landingsstrook van 40 m breed en 1 km lang geasfalteerd zou worden, maar dat is nooit uitgevoerd omdat het te duur werd. Nu bestaat deze uit gras. Dat groeide aanvankelijk slecht en ook de waterhuishouding was slecht. Van november tot medio april was het vliegveld eigenlijk niet te gebruiken vanwege waterproblemen en het hobbelige oppervlak. Dat kan onprettig zijn voor landende sportvliegtuigjes.'

Grote renovatie start- en landingsbaan

In 2016 werd de strook door Traas en Ovaa Sport gerenoveerd op dezelfde manier als een sportveld. Hij werd kaal geschraapt met de Fieldtopmaker, strak geëgaliseerd met de kilverbak, er werd een drainagesysteem aangebracht en verschalingszand voor een mooie homogene toplaag van 25 cm, en er werden

9 min. leestijd

Voor gebruik op sportvelden komt 4turf voor in de volgende producten: 4-4-2 Master (80 procent tetraploïde Engels raaigras, 20 procent diploïde Engels raaigras), BalanceMaster (45% tetraploïde Engels raaigras, 30% diploïde Engels raaigras, 25% stikstof-gecoat veldbeemd (ProNitro)) en ExtraMaster (55% tetraploïde Engels raaigras, 30% diploïde Engels raaigras, 15% veldbeemd). De 4salt-mengsels 4-4-2 Master, Balance Master en ExtraMaster zijn verwant aan het tetraploïde 4turf-Engels raaigras, maar hebben tevens een hoge zouttolerantie. QuickMaster wordt met name ingezet voor doorzaaien en bestaat voor 100% uit Engels raaigras.

Fieldmanager of the Year Jaap Verhagen gemeente Zutphen

kunstgrasvezels door de toplaag gemengd om meer stabiliteit te krijgen voor de vliegtuigen. ‘Samen met Frank de Dobbelaere, accountmanager van DLF, stelden we een 4turf-graszaadmengsel samen op basis van het bestaande mengsel ExtraMaster en rietzwenk, dat bestand is tegen zilte grond en zoutige wind, goed wortelt en zich ontwikkelt bij lagere temperaturen. Grazende ganzen kunnen voor problemen zorgen op een vliegveld. Die zijn niet gecharmeerd van rietzwenk, dus bleven ze weg van de start- en landingsbaan. Ze houden zich nu meer op rond de strook die bestaat uit Engels raaigras, klaver en nog zo wat. Medio mei 2016 zaaiden we het 4turf-mengsel in. Het ziet er prachtig donkergroen uit. De start- en landingsbaan steekt af tegen de rest van het gras op het vliegveld in deze droge, hete tijd.’

Het aantal vluchten op het vliegveld is sinds de renovatie in 2016 met 43 procent toegenomen, van zo’n 28.000 naar 40.000 starts en landingen. Daardoor werden er in de droge zomer van vorig jaar wat kale plekken zichtbaar. Daarom heeft Traas en Ovaa Sport vervolgens voor het eerst doorgezaaid, en wel met het 4turf-mengsel ExtraMaster. Dit bevat rassen met een verbeterde zouttolerantie en droogteresistentie, die daarnaast ziekteresistenter zijn, volgens Goeree.

Sportvelden

‘Veldbeemd vestigt zich hier moeilijk doordat we in deze regio weinig kunnen beregenen, dus gebruiken de 4turf- en 4salt-mengsels ook voor het groot onderhoud van de sportvelden’, vertelt Goeree. ‘We zaaien dan een mengsel van ExtraMaster met 4turf en een SV7. Als we later in het jaar doorzaaien, gebruiken het 4turf-mengsel ExtraMaster. We staan ervan te kijken dat de velden er nu, na zo’n droge periode, nog steeds zo mooi bij liggen. De mengsels met tetraploïde Engels raaigras doen hun werk een stuk beter dan andere grasmengsels. Natuurlijk houdt het een keer op, bijvoorbeeld als we een droge periode van tien tot twaalf weken krijgen. Maar we hebben een paar weken gele-

Gerben Houwers Agrowin

ACHTERGROND

den een flinke bui gehad en dan zien we dat de velden zich weer snel herstellen. Dat heeft te maken met de diepere beworteling van het gras (15 à 20 cm). De overlevingskansen van 4turf- en 4salt-grassen zijn hoger.’

Voor aannemer AH Vrij kwamen 4turf en 4salt als geroepen. De aannemer heeft binnen zijn prestatiebestek het beheer en onderhoud van zeventien sportvelden op drie sportparken die tegen de duinen aan liggen, in de dorpen Monster, ’s Gravenzande en Naaldwijk (gemeente Westland). Het water is er van slechte kwaliteit. Dat ontdekte AH Vrij al bij het ingaan van het contract in 2018. Henk Slootweg van AH Vrij weet nog: ‘We zagen dat het gras terugviel zodra we twee of drie maal beregend hadden na het inzaaien. Na het nemen en onderzoeken van watermonsters zagen we dat het water in Monster en ’s-Gravenzande tegen het brakke aan zat. Het water in Naaldwijk had een laag zuurstofgehalte.’

Omdat het hoge zoutgehalte in het water de bottleneck bleek, begon AH Vrij met de toepassing van 4turf-mengsels. ‘In het voorjaar gebruiken we het mengsel 4-4-2 Master, in de zomer BalanceMaster en in het najaar BeemdMaster gecombineerd met QuickMaster. Vorig jaar hadden we net zo’n droge zomer als dit jaar en moesten we vaak beregenen. Het gras kiemde geweldig!’

Fieldmanager of the Year High Potential 2020 Roy van Dijk Johan Crujff Arena

‘Vorige zomer moesten we beregenen met bijna brak water, maar met 4turf is de kieming toch goed’

Maarten Goeree van Traas en Ova Sport: ‘De start- en landingsbaan steekt af tegen de rest van het gras op het vliegveld in deze droge, hete tijd.’

Eddy de Boer

4turf

Hendrik Nagelhoud

DLF

Agrowin in Winterswijk is dealer van de mengsels 4salt en 4turf. In het oosten van het land is minder overlast van zilt water, dus wordt 4salt daar minder verkocht voor sportvelden, maar wel voor bermen die kampen met strooizouteffecten. Uit het TopGreen-assortiment lopen met name TopSport SV7 en de 4turf-mengsels Top Extra en Top Balance goed. ‘Sportveldbeheerders sturen met deze mengsels op het snel opkomen van de grasmat, zodedichtheid, gezond gras met minimale schimmeldruk en goede kleur. De tetraploïde soorten zijn door DLF goed betredingstolerant gemaakt en zijn sterk gepositioneerd in de verschillende types mengsels. Veldbeemdgrassen zijn betere zodevormers, diploïde Engels raaigrassen ook. Hierdoor wordt de zodedichtheid groot. Een combinatie is ideaal. Gebruikers moeten kijken wat ze nodig hebben. Als je net uit de winter komt en snel wilt kunnen spelen, zul je wat sterker moeten leunen op tetraploïde grassoorten. Als je weer bij de basis moet beginnen of als de grasmat kaal oogt, kun je het beste een mengsel nemen dat meer veldbeemd en/of diploïde Engels raaigras bevat.’

Johan Cruijff Arena

De grasmat in de Johan Cruijff Arena werd aan het begin van het seizoen 2019-2020 doorgezaaid met BalanceMaster. Fieldmanager of the Year High Potential Roy van Dijk: ‘We verticuteren de grasmat vaak, om hem open en schoon te houden. De bedoeling is dat het gecoate veldbeemd daar tussendoor kan groeien en zich goed vestigt tussen het Engels

De coating ProNitro is vernieuwd. Er is nu een wetting agent aan toegevoegd, waardoor de waterspanning tijdens het kiemingsproces verlaagt. De opname van water door het kiemende zaad wordt hierdoor versneld, voor een nog snellere start.

raaigras. Door deze BalanceMaster zien wij een betere beworteling. Het zijn vooral véél wortels. De diepte valt mee, maar is voldoende voor ons: 12 cm. Misschien is het grotere wortelpakket te danken aan het graszaad, maar wellicht ook door de minimale betreding in deze coronatijd. Sinds de competitie is stopgezet, is er geen betreding meer geweest en er zijn nu ook geen concerten. Het veldbeemd krijgt nu echt kans om te groeien. De mat is steviger, ook weer door een combinatie van minimale bespeling en de kwaliteit van het 4turf-mengsel. We hebben daardoor minder last van schades na betreding. We gebruiken dit graszaad ook om kale plekken, slechte hoeken en doelgebieden door te zaaien. Normaliter vervangen we de grasmat jaarlijks, maar de kans is groot dat we deze grasmat kunnen behouden voor het volgende seizoen. We beginnen het seizoen dan met voorsprong omdat de mat al sterk is bij aanvang; het gras is gewend aan het klimaat in de Johan Cruijff Arena.’

Be social

Scan of ga naar:

www.greenkeeper.nl/article/33995/slootweg-ah-vrij-het-gras-kiemde-geweldig-in-de-droge-zomer-van-2019-ook-met-brak-beregenings-water